

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 23 czerwca 2017 r.

WPS-S.431.1.5.2017.JZ

**Pan
Tomasz Hapunowicz
Wójt Gminy Zbuczyn
ul. Jana Pawła II 1
08-106 Zbuczyn**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.) w związku z art. 7 ust.1 pkt 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Oddziału w Delegaturze - Placówce Zamiejscowej w Siedlcach, przeprowadzili w dniach 5, 8, 9 maja 2017 r. kontrolę kompleksową w Urzędzie Gminy w Zbuczynie. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 5 czerwca 2017 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Zbuczyn oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas kontroli stwierdzono, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie, zwany dalej Ośrodkiem oraz Zespół

Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwany dalej Zespołem Interdyscyplinarnym lub Zespołem.

W Statucie Ośrodka wskazano następujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy:

- obsługa zespołu interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja zadań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym: prowadzenie i organizowanie systemu wsparcia dla osób zagrożonych i dotkniętych przemocą.

Zapisy Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie wskazują, że do zadań pracowników socjalnych i asystenta rodziny należy:

- praca w grupach roboczych, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą na terenie gminy Zbuczyn realizowany był Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010 – 2015 przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXVIII/311/2010 Rady Gminy Zbuczyn z dnia 22 września 2010 r. oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Zbuczyn na lata 2016 – 2020 przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXIV/210/2016 Rady Gminy Zbuczyn z dnia 28 września 2016 r.

W obu Programach określono ten sam cel główny - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, do którego przypisano cele szczegółowe. Określono działania, sposób monitorowania i ewaluacji oraz źródło finansowania (bez kwot). Nie sporządzono harmonogramu podejmowanych działań ze wskazaniem terminów i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.

Kierownik Ośrodka przedstawił informację, z której wynika, że na terenie gminy Zbuczyn Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany jest na bieżąco poprzez:

- udzielanie wsparcia i pomocy osobom doznającym przemocy oraz motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym przez Zespół Interdyscyplinarny;
- udzielanie wsparcia przez pracowników Ośrodka osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podnoszenie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych poprzez ich udział w szkoleniach, w tym w szkoleniu nt. „Specjalistyczne oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie” według Programu oduczania przemocy domowej – Model Duluth;

- opracowanie i realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w którym w 2016 r. uczestniczyło 7 sprawców przemocy, obecnie w programie uczestniczy 9 sprawców;
- prowadzenie na terenie gminy Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego, w ramach którego usługi świadczą psycholog i prawnik, w okresie kontrolowanym z porad prawnych skorzystało 8 osób z problemem przemocy w rodzinie, z konsultacji psychologicznych skorzystało 16 osób z problemem przemocy w rodzinie, ponadto prowadzone są konsultacje z członkami grup roboczych;
- funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, w której uczestniczy 12 osób;
- prenumeratę czasopisma „Niebieska Linia” wydawanego przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, z którego korzystają osoby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy;
- umieszczanie artykułów o tematyce przemocy w rodzinie w Informatorze Samorządowym Gminy Zbuczyn;
- rozpowszechnianie ulotek o tematyce przemocy w rodzinie wraz z wykazem instytucji świadczących specjalistyczną pomoc;
- prowadzenie warsztatów (128 godz.) i wykładów (13 godz.) dla 310 uczniów gimnazjum zagrożonych przemocą w rodzinie w zakresie komunikacji, odkrywania własnych zasobów i asertywności;
- objęcie wsparciem asystenta rodziny 5 rodzin z problemem przemocy, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- współpracę z Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej w Siedlcach świadczącym pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz ich rodzinom;
- realizację w partnerstwie z Fundacją Aktywny Człowiek programu pt. „Edukator mający charakter informacyjno-edukacyjny ukierunkowany na ograniczenie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych problemem alkoholowym” - w indywidualnych konsultacjach psychologicznych i prawnych uczestniczyło 24 mieszkańców gminy Zbuczyn.

Na terenie gminy Zbuczyn nie funkcjonują ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego poinformowała, że w okresie kontrolowanym nie zaistniała sytuacja wymagająca skierowania ofiar przemocy do placówki na pobyt całodobowy. W okresie objętym kontrolą nie było przypadku odebrania dziecka z rodziny na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Rada Gminy w Zbuczynie przyjęła Uchwałę Nr XXXVIII/312/10 w dniu 22 września 2010 r. w sprawie trybu

i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 11/2011 z dnia 2 lutego 2011 r. Wójt Gminy Zbuczyn powołał Zespół Interdyscyplinarny. Zarządzeniem Nr 11/2012 z dnia 23 marca 2012 r. Wójta Gminy Zbuczyn zmieniono skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego nie powołano przedstawiciela organizacji pozarządowej, do czego zobowiązuje art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podczas kontroli przedstawiono dokumenty potwierdzające, że Wójt Gminy Zbuczyn zwrócił się pismem z dnia 15.02.2012 r. do Siedleckiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób Uzależnionych „Powrót z U” w Siedlcach z prośbą o wskazanie osoby do prac w Zespole Interdyscyplinarnym. Prezes Zarządu Stowarzyszenia odmówił udziału w pracach Zespołu. Zdaniem kontrolujących wskazane jest powołanie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej działającej na terenie gminy Zbuczyn.

W Zespole Interdyscyplinarnym ta sama osoba jest przedstawicielem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie, jednocześnie jest ona przewodniczącą Zespołu. Zdaniem kontrolujących wskazane jest powołanie w skład Zespołu dodatkowego przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zostały zawarte porozumienia z jednostkami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Prezes Sądu Rejonowego w Siedlcach wskazał 2 kuratorów zawodowych do pracy w Zespole.

Zgodnie z art. 9c ust. 3 ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie członkowie Zespołu zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, składając stosowne oświadczenia. Członkowie grup roboczych składali oświadczenia przed posiedzeniem grupy.

Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego jest Pani Krystyna Chojecka - specjalista pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zbuczynie.

Uchwałą Nr 1/2012 z dnia 30.03.2012 r. przyjęto Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego. W § 2 Regulaminu zawarty jest zapis: „Grupa robocza – oznacza to zespół osób powołanych przez Przewodniczącą lub Zespół Interdyscyplinarny do pracy w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach”. Zgodnie z art. 9a ust.10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy

w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego złożyła pisemne wyjaśnienie, że w okresie kontrolowanym nie stosowała wyżej cyt. zapisu Regulaminu.

Na podstawie analizy dokumentów ustalono, że w okresie kontrolowanym Zespół spotykał się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z protokołów Zespołu wynika, że dokonywano analizy sytuacji rodzin i form dostępnej pomocy, podejmowano decyzje o spotkaniu grup roboczych, podejmowano decyzje o zakończeniu procedur.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zbiór danych związanych z realizacją procedury „Niebieskie Karty” zgłoszono do GIODO.

Przewodniczący Zespołu poinformował, że w 2016 r. wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” dla 31 rodzin. Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęły 34 formularze „Niebieska Karta – A”, z tego 23 wypełnione przez Policję, 10 przez Ośrodek, 1 przez Zespół Szkół w Zbuczynie. Kontynuowano 18 procedur z poprzednich lat. W pierwszym kwartale 2017 r. wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” dla 7 rodzin. Do Zespołu wpłynęło 7 „Niebieskich Kart –A”, z tego 1 założona przez Ośrodek, 1 przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 5 przez Policję. Kontynuowano 23 procedury z poprzednich lat. W 2016 r. odbyły się 62 spotkania grup roboczych, natomiast w I kwartale 2017 r. - 11 spotkań grup roboczych.

Na podstawie 10 sprawdzonych teczek akt w zakresie prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” stwierdzono że:

- formularze „Niebieska Karta –A” przekazywane były do przewodniczącej Zespołu w ciągu 7 dni zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- formularze „Niebieska Karta – A” przekazywane były przez Przewodniczącą Zespołu w ciągu 3 dni członkom grupy roboczej zgodnie z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia,
- uchwałą Zespołu Interdyscyplinarnego utworzono stałe grupy robocze, w skład których wchodzi przedstawiciele Policji oraz pracownicy socjalni, w razie potrzeby do grupy roboczej powoływano przedstawicieli innych podmiotów tj. sądu, szkoły, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- we wszystkich sprawdzonych przypadkach niezwłocznie odbywało się posiedzenie grupy roboczej,
- wypełniano formularze „Niebieska Karta- A” wszczynające procedurę oraz założone w toku trwania tej samej procedury,
- wypełniano formularze „Niebieska Karta- D” w obecności osób podejrzanych, że stosują przemoc w rodzinie,

- wypełniano formularze „Niebieska Karta - C” w obecności osób dotkniętych przemocą - w 5 sprawdzonych przypadkach karty zostały wypełnione przez pracowników socjalnych (członków grup roboczych) podczas pierwszej wizyty w środowisku, a nie zgodnie z § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia na posiedzeniu zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- sporządzano diagnozę rodziny, opracowywano indywidualny plan pomocy oraz wyznaczano zadania dla przedstawicieli poszczególnych służb,
- monitorowano sytuację rodzin,
- sporządzano notatki służbowe na temat funkcjonowania rodzin,
- wysyłano pisma wzywające sprawców przemocy na posiedzenia grup roboczych oraz pisma zapraszające ofiarę przemocy, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 3 i § 17 ust. 1 ww. rozporządzenia, Przewodniczący Zespołu wyjaśnił, że przed 2017 r. ofiary przemocy były zapraszane na posiedzenie grupy roboczej telefonicznie, ponieważ prosiły, żeby nie powiadamiać ich listownie, od 2017 r. Zespół stosuje zaproszenia pisemne,
- kierowano pisma i zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Siedlcach oraz do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie w sprawie podjęcia działań na rzecz osób dotkniętych przemocą lub wobec sprawców przemocy,
- rodziny doświadczające przemocy, w ramach prowadzonych procedur otrzymywały propozycję specjalistycznego wsparcia ze strony psychologów i prawników,
- sprawcy przemocy kierowani byli do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym prowadzonym na terenie gminy Zbuczyn,
- zakończenie procedur było zgodne z § 18 ww. rozporządzenia, powiadamiano podmioty uczestniczące w procedurze o jej zakończeniu.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Zbuczyn.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Uzupełnić Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie o harmonogram działań ze wskazaniem terminów i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.
2. Dostosować zapisy Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczące tworzenia grup roboczych do przepisu art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

3. Formularz „Niebieska Karta – C” wypełniać na posiedzeniu członków zespołu lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
4. Powołać w skład Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej zgodnie z art. 9a ust. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wskazane jest również powołanie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego dodatkowego przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie Oddział Polityki Społecznej w Delegaturze - Placówce Zamiejscowej w Siedlcach, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.*

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej